

Body - Mind problém, jiný pohled

PhDr. Danica Slouková CSc.

(dopracované téma)

„Předhazují mi jako výčitku: Vaše myšlenky nutí jiné hodně přemýšlet.“ S. J. Lec

Na závěr se pokusme vyjádřit pohled, který je blízký myšlení **poststrukturalistů a postmoderních filosofů**. V první části jsme uvedli, že problém duše a těla není problémem dvou podstat, ale problémem rubu a líce téže podstaty. Nyní zjišťujeme, že i různých rubů a líců může být více.

Jako podnětná se ukazuje jedna z myšlenek Merleau - Pontyho, kterou se pokusíme domyslet do obecnější polohy. Jde o pohled na poznávaný objekt, v našem případě na člověka, jako na instanci, realizaci či existenci abstraktních struktur, teorií či idejí. Pojem či obraz člověka zahrnuje v sobě různé abstraktní struktury, teorie či ideje, včetně například různých schémat a dalších vysvětlujících vzorů.

Když postavíme dům ve tvaru trojúhelníku, realizovali jsme abstraktní strukturu trojúhelníku. Ale nejen tu. Realizovali jsme také abstraktní schéma obydlí s jeho různými funkcemi, realizovali jsme také povědomí o hezkých tvarech a barvách, které má samo o sobě abstraktní vyjádření, realizovali jsme třeba i teorii o pasivních domech a podobně. To všechno jsme realizovali my, stavitelé domů a proto o těchto abstraktních idejích víme. Ona se nám ale do toho domu nastěhuje i příroda člověkem nestvořená a s ní i reálná existence dalších abstraktních struktur. Tedy aspoň my jsme schopni je takto popsat a vnímat. Jednoho dne objevíme třeba hnízdo štěnic postelových. Jde o reálnou existenci abstraktní struktury teorie o cizopasnících. Pak se nám třeba objeví myši, nebo plíseň na zdech. Pro každý takový pozorovaný nový jev máme své vysvětlení, svou teorii, svou abstraktní vzor. A pokud ne, budeme se snažit je objevit. Nikdy nebudeme u konce, stále se mohou objevovat nové jevy a jejich vysvětlení v podobě obecných teorií.

S člověkem je to mnohem složitější než s domem. Člověka jsme nepostavili. Člověk je tvor přírodní, ve smyslu oplývající svou vlastní přirozeností. Ta se navenek nějak projevuje a my tyto projevy vysvětlujeme a používáme k tomu různé teorie, schémata, abstraktní struktury. Tělo a duše jsou dva komplexy různých teorií, které se viděno jakoby nacházejí uvnitř téhož člověka. Nejde však o komplexy teorií jediné, dalšími jsou třeba existence ducha, shluk informačního pole a možná bychom přišli i na další. Vlastně můžeme říci, že na základě zkušeností s vývojem lidského poznání, že je téměř jisté, že se budou objevovat nové a nové jevy, týkající se člověka, které budou vysvětlovány stále novými vysvětleními, založenými na dalších a dalších teoriích, idejích a abstraktních strukturách.

At' už se budeme na člověka dívat jako na tělo, nebo jako na duši, mysl, ducha, informační zhuštěninu, kybernetický samoorganizující se systém, nebo jakkoliv jinak, neměli bychom se přít, zda je člověk to či ono. Není ani jen jedním z toho, není dokonce ani vším dohromady, je totiž tím, kdo zahrnuje všechny i *dosud neobjevené* jevy, pohledy, vysvětlení, které nás v budoucnu teprve čekají.